

Preisz Györgyné Kislányként Rokonokkal

Itt én vagyok az anyai nagyszüleimmel és anyám testvéreivel Kállósemjénben 1927-ben. Én anyám ölében ülök a kép bal oldalán. Az anyai nagypapát Strausz Jakabnak, a nagymamát Weisz Bettinek hívták. Kállósemjénben éltek, ez Szabolcs megyében Nagykálló mellett van. Tipikus Szabolcs megyei magyar falu volt. Kis piszkos, koszos falu, fa kerítésekkel. Nem éltek külön [a zsidók], de eléggé volt zsidó élet, összejöttek a templomban. Nagyon szép volt a templom, és ott volt a főtéren. Az egyik oldalon volt ez az üzlet, ahol az Ella néninek [anya testvéreinek] az üzlete volt, a másik oldalon volt a templom, s a harmadik oldalán meg volt a keresztyén templom. Elég sok zsidó volt, és a környező tanyákról jártak be. Mint például az én nagynéném és a férje. A nagyapám

kisgazdálkodó volt, két hold, négy hold, nem tudom. Nem voltak gazdag emberek. Dohánnyal foglalkozott és dinnyével. Emlékszem, egy nagy dohány szárító pajta volt az udvarban, hátul meg volt egy méhes. Kijárt a földre dolgozni. A fiai azták szerintem el [a termést]. Alkalmazottai csak azok voltak, akik a háznál voltak, egy-két ember így alkalmilag. Egy olyan falusi házuk volt, ami mondjuk, annyira volt nagy, hogy sok volt a gyerek, és el kellett helyezkedni. Iskolás koromban nyáron mindig ott töltöttünk pár hetet. Emlékszem, a nagymamának mindig fedett volt a feje, és a nagypapa mindig kalapban volt [lásd: öltözék; kápedli]. Ott is természetes volt pénteken a gyertyagyújtás. A péntek esti vacsoránál a család mind ott volt. Szombaton pedig volt ilyen színes fonott gyertya [lásd: hávdálá; gyertyagyújtás], fönn volt a falon, és akkor szombaton délután avval ment ki az ünnep. És a szíjakat [azaz az imaszíjakat] azt kötözte a nagypapa mindig, arra is emlékszem. Meg arra, mikor pénteken egy nagy fateknőben egész hétre csinálták a kenyeret, meg ilyen pici kis kalácskákat a gyerekeknek, unokáknak. Túrósdekli [A delkli kelttészta. -- A szerk.], az volt a fő enivaló mindig szombaton. Volt egy kis konyhakert, meg lovak voltak, meg kocsi is volt, sőt volt külön egy kis ház a lovásznak meg a személyzetnek. Az udvarban középen egy nagy kút volt, és mellette volt egy eperfa, és alatta millió kacska, úgyhogy ha egy eper leesett, akkor az összes kacska odagágogott, és ott ették. Sajnos senki nem maradt meg Kállósemjénben, mindenkit elvittek, 1944-ben elpusztultak Auschwitzban. A nagymama állítólag már a vonaton, 70 éves biztosan volt már akkor. A nagypapám előbb meghalt, olyan 1940 körül.